

MILANOVI POLÁKOVI,
IVANOVI HORVÁTHOVI,
D. M. KRNOVI

Bratislava 3. augusta 1946

Veľavážení a milí pánovia!

Pri všetkej úcte k práci, ktorú máte okolo tvorenia histórie v meste nádherných svetiel a skvelých plánov, úctive sa obraciam na Vás, podpísaný miestny činiteľ bratislavský vo funkcii redaktora Národnej obrody, so žiadosťou o príspevok do slávnostného čísla menovaného časopisu, ktoré vyjde k 2. výročiu Slovenského národného povstania. Myslím, že by bolo vhodné a možné, keby napísal:

Plk. Milan Polák rozpomienky pobočníka generála Goliana, a teda čosi o neznámych udalostiach na vojenskom veliteľstve v Banskej Bystrici, ako aj o vojenských veciach okolo povstania.

Dr. Ivan Horváth si vymyslí iste tému sám — je konečne spisovateľ, je v Paríži, takže o Slovensku má jasné predstavy, nijaké fakty domáce ho ovplyvniť nemusia.

Dalibor M. Krno by mohol napísať na tému: Cez povstanie na mierovú konferenciu s víťaznými národmi. Tak trošku pripomenúť nášmu obecenstvu, menovite tomu, ktoré si myslí, že povstanie bolo zbytočné alebo hriechne, že nebyť tejto udalosti, my sme na mierovej konferencii byť vôbec nemuseli, alebo sme mohli byť tiež, ale v role Maďarska, ak nie niektorého iného nášho priateľa z liet 39—44.

Do tejto úctivej prosby nezahrnujem Vlada Clementisa alebo kohokoľvek ďalšieho, ktorí sú dnes v Paríži. Činím to však iba preto, lebo si myslím, že od rána do večera a od večera do rána máte tam všetci čo robiť — ak však je táto moja predstava len troška naivná, prosím Vás, rozdeľte si témy a napíšte pre Obrodu články a článočky s priamym alebo vzdialeným vzťahom k tejto udalosti, ktorú — ako na počiatku poznamenávam — ráčite účinne spolutvoriť. Vaše príspevky cestu ku mne si už nájdú. Pošlite ich kuriérne alebo leteckou poštou pria-

mo do mojich rúk. Prosím Vás však o jedno, aby boli napísané dosť chytré, tak asi do 18. t. m., pretože noviny sa na Slovensku tlačia prinajmenšom tak ťažko, ako sa Vám robí v Paríži mier.

Keby malo zmysel ovplyvniť mierovú konferenciu mojím príspevkom, ponúkol by som Vám ho ako rekompenzáciu za Vaše príspevky, ktoré s určitou očkávam.

Srdečne Vás zdravím

L. Novomeský

Milan Polák (1897—1951), pôvodným povoláním učiteľ, funkcionár agrárnej strany. Zapojil sa do protifašistického odboja a do príprav SNP ako zástupca J. Goliana. V SNP vedúci spravod. odd. vojenského veliteľstva v B. Bystrici, člen SNR. Po oslobodení podpredseda SNR, poslanec NZ, člen vedenia DS. Po Februári 1948 spoluzakladateľ Strany slovenskej obrody.

Slávnostné číslo Národnej obrody vyšlo s „dátumom“: Na druhé výročie SNP. Prezidentov krátky príhovor vytlačili na prvej strane s názvom v Závratnom a osudovom spáde. Gottwaldov dlhší, teplejší a hlbší príspevok K druhému výročiu SNP po troch polstĺpcoch na prvej strane presiahol aj na druhú stranu. Spomienka M. Poláka vyšla s názvom Prvý vojenský veliteľ povstania, Krnov príspevok sa volal Po dvoch rokoch. (I. Horváth nenapísal nič.)

Ako veľmi záležalo zakladateľovi a zodp. redaktorovi na jubilejnom čísle NO, vidieť z inštrukcie redakcii (28. VIII.). Radí, ako majú zalomiť príspevky prezidenta a predsedu vlády, aké majú byť titulky a medzitulky. Ďalej navrhuje, aby odpisy oboch článkov poslali ZAS-u s poznámkou, že sú písané pre NO. Aj v rozhlase by sa mali prečítať oba príspevky, lebo sú to „prejavy významné“.